

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Uznawanie i wykonywanie Orzeczeń Sądowych](#) > [Jak Doprowadzić Do Wykonania Orzeczenia](#) > [Bułgaria](#)

Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Bułgaria

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Egzekucja to ostatni etap w sądowym postępowaniu procesowym. Jej istotą jest możliwość żądania przez wierzyciela, który uzyskał korzystny wyrok, aby właściwy organ egzekucyjny podjął wszelkie przewidziane w obowiązujących przepisach działania leżące w zakresie jego uprawnień w celu zaspokojenia roszczenia wierzyciela, którego strona przeciwna nie chciała dobrowolnie zaspokoić.

Podstawą dochodzenia egzekucji jest tytuł egzekucyjny lub innego rodzaju akt, które opatrzone klauzulą wykonalności (tytuł wykonawczy).

Środki egzekucyjne obejmują:

- zajęcie rzeczy ruchomej
- zajęcie nieruchomości
- inwentaryzację i oszacowanie majątku
- spieniężenie nieruchomości na licytacji publicznej
- zajęcie rachunku bankowego dłużnika
- zajęcie pojazdu
- przywrócenie władztwa
- konfiskatę majątku ruchomego
- egzekucję z praw udziałowych w spółce
- egzekucję obowiązku wydania dziecka
- egzekucję z majątku małżeńskiego.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Urzędnikami właściwymi do przeprowadzania egzekucji w Bułgarii są komornicy, którzy mogą należeć do jednej z dwóch kategorii:

1. Komornicy państwowi
2. Komornicy prywatni

Status komorników prywatnych reguluje ustawa o prywatnej egzekucji sądowej (Zakon za chastnoto sadebno izpalnenie, ZChSI). Zgodnie z tą ustawą komornik prywatny to funkcjonariusz, któremu państwo powierzyło prowadzenie egzekucji wierzytelności prywatnych.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Art. 404 kodeksu postępowania cywilnego (Grazhdanski protsesualen kodeks) stanowi, że postępowanie egzekucyjne można wszcząć na podstawie:

1. prawomocnego wyroku lub zarządzenia; wyroku sądu odwoławczego; zarządzenia egzekucyjnego; ugody sądowej; nadającego się do egzekucji wyroku lub zarządzenia lub zarządzenia, któremu nadano tymczasową lub natychmiastową klauzulę wykonalności; oraz wyroku sądu arbitrażowego i ugody zatwierdzonej przez taki sąd;
2. wyroku, aktu i ugody sądowej wydanej przez sąd innego państwa, jeżeli podlegają one wykonaniu bez konieczności prowadzenia dalszego postępowania;
3. wyroku, aktu i ugody sądowej wydanej przez sąd innego państwa oraz wyroku i ugody wydanej i zatwierdzonej przez sąd arbitrażowy innego państwa, jeżeli nadano im klauzulę wykonalności w Bułgarii.

Zgodnie z art. 405 kodeksu tytuł wykonawczy wydaje się na pisemny wniosek, bez konieczności doręczenia jego kopii dłużnikowi.

W myśl art. 405 ust. 2 kodeksu następujące sądy są właściwe do rozpoznawania tych wniosków:

- w przypadkach, o których mowa w art. 404 ust. 1 kodeksu sąd pierwszej instancji, przed którym toczyło się postępowanie i który wydał zarządzenie egzekucyjne oraz, jeżeli akt posiada klauzulę natychmiastowej wykonalności, sąd, który wydał wyrok lub zarządzenie egzekucyjne;
- w przypadkach, o których mowa w art. 404 ust. 2 i 3 kodeksu sąd właściwy w sprawie udzielenia egzekucji;
- w odniesieniu do wyroków wydanych przez krajowe sądy arbitrażowe oraz ugód zatwierdzonych przez te sądy w postępowaniu arbitrażowym jest to sąd dla miasta Sofii (Sofiyski Gradski Sad).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia wniosku o nadanie tytułu wykonawczego może być zaskarżone w terminie dwóch tygodni (art. 407 kodeksu).

Prawo bułgarskie dopuszcza możliwość wniesienia o nadanie tytułu wykonawczego przez stronę niebędącą adwokatem, w tym przez stronę, która dochodzi egzekucji lub jej przedstawiciela (którym może być adwokat). Aby uzyskać tytuł wykonawczy, nie jest konieczne spełnienie określonych wymogów formalnych.

Koszty egzekucyjne określa taryfikator opłat i kosztów zawarty w ustawie o prywatnej egzekucji sądowej (Dziennik Urzędowy nr 35/2006). Koszty wydania tytułu wykonawczego ponosi osoba, na rzecz której wydaje się taki tytuł.

3.2 Główne warunki

Aby uruchomić postępowanie egzekucyjne, strona zainteresowana musi złożyć stosowny wniosek do komornika państwowego albo prywatnego, załączając tytuł wykonawczy lub inny akt, na podstawie którego można prowadzić egzekucję. We wniosku należy wskazać preferowany sposób prowadzenia egzekucji, który może podlegać zmianom w toku postępowania (art. 426 kodeksu).

Wniosek o przeprowadzenie egzekucji należy złożyć do komornika, w którego rewirze znajduje się majątek, który ma być przedmiotem egzekucji, lub siedziba statutowa dłużnika (jeżeli przedmiotem egzekucji są wierzytelności), miejsce, w którym dłużnik jest zobowiązany spełnić świadczenie lub powstrzymać się od działania, oraz miejsce zamieszkania wierzyciela lub dłużnika (wedle uznania wierzyciela) (w przypadku egzekucji świadczeń alimentacyjnych).

Do komornika należy wezwanie dłużnika na piśmie, aby ten uregulował należność dobrowolnie, na co dłużnik ma dwa tygodnie od dnia otrzymania wezwania. Wezwanie zawiera pouczenie, zgodnie z którym nieuregulowanie tej należności będzie rodziło konsekwencje w postaci wszczęcia egzekucji. W wezwaniu należy również wskazać, jakiego rodzaju środki egzekucji zostały zastosowane. Do wezwania załącza się kopię tytułu wykonawczego. Wzywając dłużnika do uregulowania należności, komornik winien również wskazać datę inwentaryzacji majątku

oraz, jeżeli egzekucja dotyczy majątku nieruchomości, przesłać zawiadomienie o zajęciu do rejestru nieruchomości.

Po uzyskaniu upoważnienia od wierzyciela komornik prywatny może podjąć następujące działania w związku z postępowaniem egzekucyjnym: zbadać sytuację majątkową dłużnika, przeszukać stosowne rejestry, uzyskać dokumenty, pisma itp., ustalić charakter egzekucji oraz pełnić funkcję depozytariusza majątku figurującego w spisie inwentarza.

Komornik protokołuje wszystkie swoje czynności w ramach prowadzonej egzekucji.

Jeżeli w toku egzekucji sposób prowadzenia egzekucji zmienił się, komornik ma obowiązek poinformować o tym dłużnika na piśmie (art. 428 kodeksu).

Jeżeli chwili wszczęcia postępowania egzekucyjnego dłużnik nie ma stałego ani aktualnego adresu, sędzia okręgowy, działając na podstawie wniosku wierzyciela, wyznacza temu dłużnikowi kuratora ad hoc (art. 430 kodeksu).

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Egzekucję można prowadzić do następujących przedmiotów majątkowych dłużnika:

- rzeczy ruchome;
- wynagrodzenie;
- dochody z nieruchomości, w tym czynsz z najmu itd.;
- środki na rachunkach bankowych;
- nieruchomości;
- akcje i obligacje wyemitowane przez podmioty gospodarcze;
- ruchomości i nieruchomości stanowiące współwłasność lub ruchomości i nieruchomości należące do małżeńskiej wspólności majątkowej.

Zgodnie z art. 442 kodeksu wierzyciel może dochodzić egzekucji względem każdego przedmiotu i każdej wierzytelności dłużnika.

Środki służące zabezpieczeniu interesu prawnego i metody egzekucji stosowane przez komornika muszą być proporcjonalne do kwoty wierzytelności. W przypadku stwierdzenia, że zastosowane środki służące zabezpieczeniu interesu prawnego są nieproporcjonalne, komornik ma obowiązek je uchylić.

W art. 444 GPK wymieniono następujące składniki majątku, które uznaje się za niepodlegające zajęciu (tj. względem których niedopuszczalne jest prowadzenie egzekucji):

- przedmiotów codziennego należącego do dłużnika i jego rodziny, zgodnie z wykazem przyjętym przez radę ministrów (Ministerski savet);
- żywności niezbędnej do wyżywienia dłużnika i jego rodziny przez okres jednego miesiąca lub, w przypadku rolników, do czasu kolejnych żniw lub tym podobnych zbiorów innych produktów rolnych;
- zapasów paliwa niezbędnego do ogrzewania, gotowania i dostarczania światła przez okres trzech miesięcy;
- maszyn i wyposażenia niezbędnego dłużnikowi do dalszego wykonywania rzemiosła lub działalności zawodowej;
- części gruntów stanowiących własność dłużnika (do 0,5 ha w przypadku upraw winorośli i innych gruntów uprawnych oraz do 3 ha gruntów ogólnego przeznaczenia, wraz z maszynami i narzędziami, zapasami nawozów, środkami ochrony roślin i nasionami przeznaczonymi do zasiewu na okres jednego roku);
- w przypadku hodowców zwierząt gospodarskich obejmuje to bydło wykorzystywane do pracy, w szczególności dwie sztuki bydła pociągowego, krowę, po pięć sztuk owiec i kóz, dziesięć ulów i tyleż sztuk drobiu domowego, wraz z paszami niezbędnymi do ich nakarmienia aż do czasu kolejnych żniw lub wypasu;
- mieszkania należące do dłużnika, jeżeli dłużnik i członkowie jego rodziny nie mają innego mieszkania, niezależnie od tego, czy dłużnik tam zamieszkuje. Jeżeli powierzchnia tego mieszkania przewyższa

potrzeby mieszkaniowe dłużnika i jego rodziny, zgodnie ze specjalnym rozporządzeniem rady ministrów, spienięża się udział w tym mieszkaniu, o ile spełnione są warunki określone w art. 39 ust. 2 ustawy o własności (Zakon za sobstvenostta);

- inne przedmioty i wierzytelności zgodnie z prawem wyłączone spod egzekucji.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

Wzywając dłużnika do uregulowania należności, komornik winien również wskazać datę inwentaryzacji majątku oraz, jeżeli egzekucja dotyczy majątku nieruchomości, przesłać zawiadomienie o zajęciu do rejestru nieruchomości.

Zajęcie majątku ruchomego lub wierzytelności wymaga inwentaryzacji.

Zajęcie i konfiskata wywołują następujące skutki względem dłużnika:

Od chwili zastosowania tych środków dłużnik nie może rozporządzać swoim majątkiem (ruchomym lub nieruchomości) ani wierzytelnościami, ani, pod rygorem wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego, zmieniać, pogarszać lub niszczyć składników tego majątku. Skutki te następują od dnia doręczenia wezwania do dobrowolnego uregulowania należności.

Zajęcie i konfiskata wywołują następujące skutki względem wierzyciela:

Zgodnie z art. 452 ust. 1 kodeksu wszelkie rozporządzenia zajęтым majątkiem ruchomym lub wierzytelnościami są bezskuteczne wobec wierzyciela oraz któregośkolwiek z wierzycieli solidarnych, chyba że nabywca może powołać się na art. 78 ustawy o własności. Przepis ten stanowi, że kto zgodnie z prawem nabył rzecz ruchomą lub papiery wartościowe na okaziciela, nawet jeżeli nie wiedział, że nabywa je od osoby innej niż właściciel, nabywa ich własność, chyba że przeniesienie własności rzeczy ruchomej wymaga formy aktu notarialnego lub poświadczenia przez notariusza podpisów stron danej umowy. Ta sama zasada obowiązuje w odniesieniu do nabywania innych praw rzeczowych związanych z rzeczami ruchomymi.

W przypadku egzekucji z nieruchomości, nieważne są tylko te czynności rozporządzające, które nastąpiły po dacie dokonania wpisu zajęcia na zabezpieczenie (art. 452 ust. 2 kodeksu).

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Ustawa nie określa ograniczeń czasowych dla ważności tych środków. Mają one na celu zaspokojenie roszczeń wierzyciela, zatem mogą być one podejmowane aż do zakończenia postępowania egzekucyjnego.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

W rozdziałach I i II działu 39 kodeksu uregulowano dostępne w postępowaniu egzekucyjnym środki ochrony prawnej.

- Wierzyciel może wnieść zażalenie na:
  - odmowę dokonania przez komornika określonej czynności egzekucyjnej;
  - odmowę przeprowadzenia przez komornika ponownej wyceny majątku, który ma być przedmiotem czynności egzekucyjnej; oraz
  - zawieszenie, umorzenie i zakończenie egzekucji.
- Dłużnik może wnieść zażalenie na:
  - postanowienie, w którym komornik nakłada na dłużnika grzywnę;
  - przeprowadzenie czynności egzekucyjnej wobec majątku, który dłużnik uznaje za niepodlegający zajęciu;
  - nakaz zajęcia ruchomości lub wydany przeciwko dłużnikowi nakaz eksmisji z nieruchomości z uwagi na fakt, że dłużnik nie został należycie powiadomiony o egzekucji;
  - odmowę przeprowadzenia przez komornika ponownej wyceny majątku, który ma być przedmiotem czynności egzekucyjnej;
  - powierzenie funkcji depozytariusza składników majątku osobie trzeciej;
  - odmowę zawieszenia, umorzenia lub zakończenia egzekucji przez komornika oraz
  - koszty egzekucji.

- Osoby trzecie (niebędące stronami w postępowaniu egzekucyjnym) mogą wnosić przeciwko czynnościom komornika tylko wówczas, gdy egzekucja kierowana jest do przedmiotów znajdujących się w ich posiadaniu w dacie zajęcia, konfiskaty lub przymusowego wydania.
- Osoba trzecia może wnosić przeciwko przywróceniu posiadania nieruchomości tylko wówczas, gdy była ona w posiadaniu tej nieruchomości przed datą powstania dochodzonej egzekucyjnie wierzytelności (art. 435 kodeksu).
- Jeżeli miała miejsce licytacja publiczna, przeciwko przybiciu może wnosić strona, która nie później niż ostatniego dnia licytacji wpłaciła wadium, wierzyciel, który w ramach licytacji złożył ofertę, nie będąc obowiązany do wniesienia wadium, lub dłużnik, na podstawie zarzutu, że licytacja odbyła się niezgodnie z prawem lub że przybicie nastąpiło nie na rzecz oferenta, który złożył najwyższą ofertę.

Zgodnie z art. 436 kodeksu środki odwoławcze wnosi się w terminie tygodnia od daty przeprowadzenia kwestionowanej czynności, o ile strona była obecna w czasie jej przeprowadzania lub została wezwana do udziału w tej czynności, a we wszystkich pozostałych przypadkach, w terminie jednego tygodnia od daty powiadomienia o przeprowadzeniu czynności. Środki odwoławcze wnosi się za pośrednictwem komornika do sądu okręgowego właściwego ze względu na miejsce prowadzenia egzekucji. Po wniesieniu środka odwoławczego komornik obowiązany jest wskazać podstawy przeprowadzenia kwestionowanej czynności.

Środki odwoławcze, o których mowa, sąd rozpatruje na posiedzeniu zamkniętym. Nie dotyczy to środków odwoławczych pochodzących od osób trzecich, które sąd z udziałem wszystkich wezwanych stron postępowania egzekucyjnego rozpoznaje jawnie. Środek odwoławczy sąd rozpoznaje w terminie jednego miesiąca.

Wniesienie środka odwoławczego nie ma skutku zawieszającego, jednakże sąd może postanowić o zawieszeniu postępowania aż do chwili rozpoznania podstaw odwołania. Jeżeli postępowanie egzekucyjne zostało zawieszone, niezwłocznie informuje się o tym komornika (art. 438 kodeksu).

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

W art. 432 kodeksu postępowania cywilnego wymienia się zdarzenia, których wystąpienie może, w przypadku stosownego wniosku wierzyciela, spowodować zgodnie z przepisami prawa uchylenie postępowania przez sąd.

Zgodnie z art. 433 ust. 1 pkt 8 kodeksu jeżeli wierzyciel nie wystąpi o przeprowadzanie czynności egzekucyjnych w terminie dwóch lat, komornik umarza postępowanie egzekucyjne. Jedynym dopuszczalnym wyjątkiem od tej zasady są postępowania w sprawach o alimenty.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Ostatnia aktualizacja: 16/02/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.